משניות מבוארות

מסכת גיטין פרק ד

אֲסוּר בְּשִׁפְחָה, דִּבְנוֹ חוֹרִין אָסוּר בְּשִׁפְחָה, דִּכְתִיב (דברים כג, יח) "וְלֹא יִהְיֶה קָדֵשׁ", וְגַם לְשֹׁא בַּת חוֹרִין אִי אִפְשָׁר, שֶׁכְּבָר חִצִּיו עֲבֵד, יְבֹטל וְהַלָּא לֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֶלָּא לְפָרִיָּה וּרְבִיָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מה יח) "לֹא תֹהוּ בְּרָאָהּ" יוֹצֵר הָאָרֶץ לֹא בְּרָאָהּ לִהְיוֹת רִקָּנִין כְּנֵי בֵּית "לְשֶׁבֶת יְצָרָהּ", בְּרֹאה לִהְיוֹת בֵּן בְּנֵי בֵּית חוֹרִין אִי אִפְשָׁר הָעוֹלָם. כּוֹפִין אֶת בְּנוֹ שֶׁל חָצִי עֶבֶד, וְהוּא לֹא יִכְתֹּב גֵּט לְאִשְׁתּוֹ אוֹתוֹ בֶּן חוֹרִין, וְכוֹתֵב בֵּית הִלֵּל לְהוֹרוֹת דִּבְרֵי בֵּית שַׁמַּאי: **1** הַמּוֹכֵר עַבְדּוֹ לְגוֹי, אוֹ לְחוּצָה לָאָרֶץ, בְּנוֹ בֶּן חוֹרִין אִם בְּרַח מִן הַכְּנָסִיָּה, אֵינוֹ חוֹזֵר לְבְעָלָיו, וְצָרִיךְ גֵּט שִׁחְרוּר מֵרַבּוֹ רִאשׁוֹן, אוֹ שֶׁקּוֹנְסִין אוֹתוֹ בֵּית דִּין שֶׁיִּפְדֶּנּוּ, כְּדַאֲמְרִינָן בְּגְמָרָא כּוֹפִין אוֹתוֹ לִפְדּוֹתוֹ, וְאַחַר שֶׁפְּדָאוּ לֹא יִשְׁתַּעְבֵּד בּוֹ מִקְנָס חֲכָמִים, מִפְּנֵי שֶׁהִכְּפִינוּ מִן הַמְצוּוֹת. וְכֵן אִם מָכְרוּ לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹלִיכוֹ לְחוּצָה לָאָרֶץ, קְנָסוּ חֲכָמִים אֶת הַלּוֹקֵחַ, וְצָרִיךְ גֵּט שִׁחְרוּר מֵרַבּוֹ שֵׁנִי. אֵין פּוֹדִין אֶת הַשְּׁבוּיִין יוֹתֵר מִכְּדֵי דְּמֵיהֶן כְּמָה שֶׁהֵן שָׁוִין לְמָכְרָן בְּשׁוּק הָעֲבָדִים, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם כְּדֵי שֶׁלֹּא יִמְכְּרוּ עַכּוּ"ם עַצְמָן לְהַרְבּוֹת לָהֶם שְׁבוּיִין, אִם יִרְאוּ שֶׁהֵם מוֹכְרִין בִּיקֹר. וְאֵין מַרְבִּיחִין אֶת הַשְּׁבוּיִין מִידֵי שֶׁנּוֹבְהָם מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יְשִׂימוּ לְשְׁבוּיִים הַעֲתִידִים לָבוֹא שֶׁלֹּא יִשְׁלְטוּ. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם בְּשׁוּם הָעֲבָדִים, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם שֶׁל שְׁבוּיִין מִן הַגּוֹיִם יוֹתֵר מִכְּדֵי דְּמֵיהֶן וּמְזוֹנוֹת מִן הַגּוֹיִם יוֹתֵר עַל כְּדֵי דְּמֵיהֶן, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם:

בֵּת חוֹרִין אִי אִפְשָׁר, שֶׁכְּבָר חִצִּיו עֶבֶד. יְבֹטל, וְהַלָּא לֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֶלָּא לְפָרִיָּה וּרְבִיָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מה) לֹא תֹהוּ בְּרָאָהּ, לְשֶׁבֶת יְצָרָהּ. אֶלָּא מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם, כּוֹפִין אֶת בְּנוֹ וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ בֶּן חוֹרִין, וְכוֹתֵב בֵּית הִלֵּל לְהוֹרוֹת דִּבְרֵי בֵּית שַׁמַּאי: **1** הַמּוֹכֵר עַבְדּוֹ לְגוֹי אוֹ לְחוּצָה לָאָרֶץ, יָצָא בֶן חוֹרִין. אֵין פּוֹדִין אֶת הַשְּׁבוּיִין יוֹתֵר עַל כְּדֵי דְּמֵיהֶן, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם. וְאֵין מַרְבִּיחִין אֶת הַשְּׁבוּיִין, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם. וְשֵׁאֵינוֹ צָרִיךְ לְחַלֵּל עַל הַמֵּתִים, וְלִקְבֹּר אֶת הַמֵּתוֹת. וְכֵן אֵינוֹ מַרְבִּיחַ אֶת הַשְּׁבוּיִין מִגַּם הַגּוֹיִם יוֹתֵר מִכְּדֵי דְּמֵיהֶן, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם. וְאֵינוֹ לוֹקְחִים סְפָרִים תִּפְלִין וּמְזוּזוֹת מִן הַגּוֹיִם יוֹתֵר עַל כְּדֵי דְּמֵיהֶן, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם: **ז** הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם עֶרְוָה, לֹא יַחֲזִיר. מִשּׁוּם נֶדֶר, לֹא יַחֲזִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כָּל נֶדֶר שֶׁיְּיַדֵּעוּ בּוֹ רַבִּים, יַחֲזִיר. וְשֶׁלֹּא יְיַדֵּעוּ בּוֹ רַבִּים, לֹא יַחֲזִיר. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, כָּל נֶדֶר שֶׁיְּיַדֵּעוּ בּוֹ רַבִּים, יַחֲזִיר. וְשֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ חֲקִירַת חָכָם, לֹא יַחֲזִיר. אֲבָל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, לֹא אָסְרוּ זֶה אֶלָּא מִפְּנֵי זֶה. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה. מַעֲשֶׂה בְּצִיפּוֹרִי, וְהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים שֶׁיַּחֲזִירֶנָּה, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם: **ח** הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם אִילּוֹנִית, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, לֹא יַחֲזִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, יַחֲזִיר. נִשֵּׂאת לְאַחֵר וְהָיָה לָהּ בָּנִים הִיְמַּנוּ, וְהִיא תוֹבַעַת כְּתֻבָּתָהּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אוֹמְרִים לָהּ, שְׁתִיקוּתֵךְ יָפָה לִיךְ מִדְּבוּרֵיךְ: **ט** הַמּוֹכֵר אֶת עַצְמוֹ וְאֶת בָּנָיו לְגוֹי, אֵין פּוֹדִין אוֹתוֹ, אֲבָל פּוֹדִין אֶת הַבָּנִים לְאַחַר מִיתַת אֲבִיהֶן. הַמּוֹכֵר שֶׁדֵּהוּ לְגוֹי וְחָזַר וּלְקָחָהּ מִמֶּנּוּ (יִשְׂרָאֵל), הַלּוֹקֵחַ מֵבִיא בְּכוּרִים, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם:

לְחוּשׁ שֶׁיִּתְחַרֵט מִפְּנֵי שֶׁאֵין אָדָם רוֹצֶה שֶׁתִּתְבַּזֶּה אִשְׁתּוֹ בְּבֵית דִּין, וְעִקַּר מַה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים שֶׁגַּם בְּצִרְוָתָן חֲקִירַת חָכָם לֹא יַחֲזִיר, הוּא מִשּׁוּם זֶה שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ חֲקִירַת חָכָם. וּמִקְּרָא בְּגְמָרָא שֶׁחִסֵּר בְּלֹשׁוֹן הַמִּשְׁנָה, בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁנִּדְּרָה הִיא, אֲבָל אִם הִבְעַל נֶדֶר בְּמָקוֹם אַחֵר, יָכוֹל לְהַחֲזִירָהּ וְלֹא הַיְינוּ לְקַלְקוּל. וְהַלָּא לֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֶלָּא לְפָרִיָּה וּרְבִיָּה. וְלָמָּה לֹא אָמַר בֵּית יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה, מַעֲשֶׂה בְּצִיפּוֹרִי שֶׁאֵינוֹ קוֹנֵס פּוֹדוֹת עוֹלִין אִם אֵינִי מְגָרְשָׁן, וְגַרְשָׁהּ, וְהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים שֶׁיַּחֲזִירֶנָּה, שֶׁכָּל מַה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים שֶׁלֹּא יַחֲזִירֶנָּה, הוּא מִשּׁוּם תִּקּוּן הָעוֹלָם. וּמִקְּרָא בְּגְמָרָא שֶׁחִסֵּר בְּלֹשׁוֹן הַמִּשְׁנָה, בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁנִּדְּרָה הִיא, אֲבָל אִם הִבְעַל נֶדֶר בְּמָקוֹם אַחֵר, יָכוֹל לְהַחֲזִירָהּ וְלֹא הַיְינוּ לְקַלְקוּל. וְזֶה לְשֹׁנוֹ בְּגְמָרָא, בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁנִּדְּרָה הִיא, אֲבָל אִם הִבְעַל נֶדֶר בְּמָקוֹם אַחֵר, יָכוֹל לְהַחֲזִירָהּ. מַעֲשֶׂה בְּאִשָּׁה בְּצִיפּוֹרִי, וְגַרְשָׁהּ, וְנִכְנְסוּ בְּנֵי בֵּית שַׁמַּאי לְבֵית הַמִּדְרָשׁ לְהוֹרוֹת דִּבְרֵי בֵּית שַׁמַּאי. אֵין פּוֹדִין אֶת הַשְּׁבוּיִין יוֹתֵר מִכְּדֵי דְּמֵיהֶן. וְאֵין מַרְבִּיחִין אֶת הַשְּׁבוּיִין מִגַּם הַגּוֹיִם יוֹתֵר מִכְּדֵי דְּמֵיהֶן וּמְזוֹנוֹת מִן הַגּוֹיִם יוֹתֵר עַל כְּדֵי דְּמֵיהֶן. מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם. וְשֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לְחַלֵּל עַל הַמֵּתִים, וְלִקְבֹּר אֶת הַמֵּתוֹת. וְכֵן אֵינוֹ מַרְבִּיחַ אֶת הַשְּׁבוּיִין מִגַּם הַגּוֹיִם יוֹתֵר מִכְּדֵי דְּמֵיהֶן, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם. וְאֵינוֹ לוֹקְחִים סְפָרִים תִּפְלִין וּמְזוּזוֹת מִן הַגּוֹיִם יוֹתֵר עַל כְּדֵי דְּמֵיהֶן, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יְהֵא מוֹכְרוּ לָהֶם שְׁבוּיִין, וְאֵין צָרִיךְ לְחוּשׁ עַל הַעֲתִידוֹת. וְאֵין לוֹקְחִים סְפָרִים תִּפְלִין וּמְזוּזוֹת מִן הַגּוֹיִם יוֹתֵר עַל כְּדֵי דְּמֵיהֶן, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יְהֵא מוֹכְרוּ לָהֶם שְׁבוּיִין. וְאֵין לוֹקְחִים סְפָרִים תִּפְלִין וּמְזוּזוֹת מִן הַגּוֹיִם יוֹתֵר עַל כְּדֵי דְּמֵיהֶן, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יְהֵא מוֹכְרוּ לָהֶם שְׁבוּיִין. **ח** הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם אִילּוֹנִית, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא יַחֲזִיר מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, יַחֲזִיר. נִשֵּׂאת לְאַחֵר וְהָיוּ לָהּ בָּנִים הִיְמַּנוּ, וְהִיא תוֹבַעַת כְּתֻבָּתָהּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמְרִים לָהּ, שְׁתִיקוּתֵךְ יָפָה לִיךְ מִדִּבּוּרֵיךְ. אֵין לוֹקְחִים סְפָרִים תִּפְלִין וּמְזוּזוֹת מִן הַגּוֹיִם יוֹתֵר עַל כְּדֵי דְּמֵיהֶן, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יְהֵא מוֹכְרוּ לָהֶם שְׁבוּיִין. **ז** הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם עֶרְוָה, לֹא יַחֲזִיר. מִשּׁוּם נֶדֶר, לֹא יַחֲזִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כָּל נֶדֶר שֶׁיְּיַדֵּעוּ בּוֹ רַבִּים, יַחֲזִיר. וְשֶׁלֹּא יְיַדֵּעוּ בּוֹ רַבִּים, לֹא יַחֲזִיר. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, כָּל נֶדֶר שֶׁיְּיַדֵּעוּ בּוֹ רַבִּים, יַחֲזִיר. וְשֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ חֲקִירַת חָכָם, לֹא יַחֲזִיר. אֲבָל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, לֹא אָסְרוּ זֶה אֶלָּא מִפְּנֵי זֶה. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה. מַעֲשֶׂה בְּצִיפּוֹרִי, וְהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים שֶׁיַּחֲזִירֶנָּה, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם: **ח** הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם אִילּוֹנִית, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא יַחֲזִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, יַחֲזִיר. נִשֵּׂאת לְאַחֵר וְהָיוּ לָהּ בָּנִים הִיְמַּנוּ, וְהִיא תוֹבַעַת כְּתֻבָּתָהּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמְרִים לָהּ, שְׁתִיקוּתֵךְ יָפָה לִיךְ מִדִּבּוּרֵיךְ: **ט** הַמּוֹכֵר אֶת עַצְמוֹ וְאֶת בָּנָיו לְגוֹי, אֵין פּוֹדִין אוֹתוֹ, אֲבָל פּוֹדִין אֶת הַבָּנִים לְאַחַר מִיתַת אֲבִיהֶן. הַמּוֹכֵר שֶׁדֵּהוּ לְגוֹי וְחָזַר וּלְקָחָהּ מִמֶּנּוּ (יִשְׂרָאֵל), הַלּוֹקֵחַ מֵבִיא בְּכוּרִים, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם:

מסכת גיטין פרק ה

פרק ה פרק זה מדבר בענינים שתקנו חז"ל מפני תקון העולם בהמשך מפרק הקודם

א) הנזקין שמין להם בעדית מנכסים הטובים בשבחות המזיק ומפני תקון העולם, דמן הדין מה שקרוב בתורה (שמות כב, ד) "מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם", היינו מיטב שדה הנזק, רק מפני תקון העולם שיהיו נזקרים מלהזיק, משלם המזיק מיטב מנכסיו בעדיתו הנזק. **ובעל חוב בבינונית,** גם מפני תקון העולם, דמן הדין יכול לתן לו מזבורים, דכתיב (דברים יד, כא) "וראיש אשר אתה נושה בו יוציא אליך", ומה דרך אדם להוציא, פחות שבכלים, והיינו דבר שאינו יקר שלא יקפצו הבורים, יכדי שלא תגעל דלת בפני הלוים, תקנו חכמים שיקח בבינונית. **וכתבת אשה בזבורית** דמפני כך לא תמנע מלגשא, דיותר מה שהאיש רוצה לשא האשה רוצה לגשא. **רבי מאיר אומר אף כתבת אשה בבינונית** דסובר כתבה דאורייתא, והיה צריך להיות בעדית, ואמרו בבינונית, שמא תקנינהו כדי שיגרשנה. משעבד, נקרא שדה שמקרה הלוה. בני חורין נקרא, שדה שהיא ברשות הלוה. אף על פי שאמרו בנזקין בעדית, בעל חוב בבינונית וכתבת אשה בזבורית. **ב) אין נקרעין מנכסים משעבדים בפקום שיש נכסים בני חורין, ואפלו בנכסים** שנשארו בני חורין **זו בזורית** כגון שלה שהיה לו שדה ביטוים ומכרה אחר הנלקחה, ונעתה יש לו רק זבורית, וגובה מן הזבורית, וכן בנזקין. **אין נקרעין מנכסי יתומים בפקום הזבורית** ואפלו בנזק ובעל חוב, ואין לחוש שמא ימנעו מלהלוות, דלא משיק המלוה שימות הלוה. **ג) אין מוציאין מנכסים משעבדים לאכילת פורות.** גם בזל קרקע ומכרה לאחר ונעשתה פרות. וכן **ולשבח קרקעות** שהשביחה הקרקע בגטיעת אילנות, או שהשביחה בזבל, שהדין שבא בעל הקרקע ולוקח השדה ומשלם לו בלוקח רק הכוזאות. ואת השבח בא הלוקח וגובה מן הנזקן, דמי השדה גובה מנכסים משעבדים. שהרי מכרה לו באחריות, והבשחת השבח גובה מנכסים משעבדים רק מבני חורין. **ולמזון האשה והבנות** שהם מתנאי כתבה, שכותב לה ואת הבה יתנא בביתי ומתונא מנכסי דבנן נוקבין דיהוין ליכי מנאי יתהון בביתי ומתונין מנכסיא. אין גובין מנכסים משעבדים **מפני תקון העולם** שאין להם קצבה ולא ידע האדם להזהר בהם. **והמוצא מציאה לא ישבע.** דכתיב "ישבע אין לך אחר שמטבעך במציאה להחזירה. ומפרש רש"י שפה שאמר מפני תקון העולם אכל שלש משעות קאמר. **ד) יתומין שמכרו אצל בעל הבית** לעשות על פיו כל מה שיעצה להם, אף על פי שלא מטרו לא האב ולא הבית דין לדיות אשה אפוטרופוס, מכל מקום הוא אפוטרופוס. **או שמנה להן אביהם בחייו אפוטרופוס** ממנה על הנכסים, וכל שכן משמנוהו בית דין **חייב לעשר פרותיהן. אפוטרופוס שמנהו אבי יתומים** לכשיגדלו **ישבע** להם אינה נודרת, דכיון שמנהו אבי יתומים בחייו יש לו טובת הנאה ממנו ולא ימנע מלעשות אפוטרופוס אפלו אם יחייבנו שבועה. אבל **מה מנהו בית דין לא ישבע** שהחיבנו בית דין שלא יתנו לה, ואם תחייבנו שבועה ימנע מלהיות אפוטרופוס. **אבא שאול אומר, חלוף הדברים,** מנהו בית דין ישבע, דבמנהו בית דין יש לו הנאה, שיזעא עליו קול שהוא אדם נאמן, ובהנאה אחת אפלו אם יחייבנו שבועה לא ימנע, ובמנהו אבי יתומים לא ישבע, דסובר הם הוא עושה להם. ויתומים שסמכו אצל בעל הבית, משמע דכלהו מודו

משניות מבוארות

פרק ה א הנזקין שמין להם בעדית, ובעל חוב בבינונית,

וכתבת אשה בזבורית. רבי מאיר אומר, אף כתבת אשה בבינונית: ב אין נקרעין מנכסים משעבדים במקום שיש נכסים בני חורין, ואפילו הן זבורית. אין נקרעין מנכסי יתומים, אלא מן הזבורית: ג אין מוציאין לאכילת פרות ולשבח קרקעות ולמזון האשה והבנות מנכסים משעבדים, מפני תקון העולם. והמוצא מציאה, לא ישבע, מפני תקון העולם: ד יתומים שסמכו אצל בעל הבית אם שמנה להן אביהן אפוטרופוס, חייב לעשר פרותיהן. אפוטרופוס שמנהו אבי יתומים, ישבע. מנהו בית דין, לא ישבע, אבא שאול אומר, חלוף הדברים. המטמא והמדמע והמנסך בשוגג, פטור. במזיד, חייב. הכהנים שנפלו במקדש מזידין, חייבין: ה העיד רבי יוחנן בן גודגדה על החרשת שהשיאה אביה יוצאה בגט. ועל קטנה בת ישראל שנשאת לכהן, שאוכלת בתרומה. ואם מתה, בעלה יורשה. ועל המרישׁ הגזול שבעבו בבירה, שיטול את דמיו, מפני תקנת השבים. ועל החטאת הגזולה שלא נודעה לרבים, שהיא מכפרת. מפני תקון המזבח: ו לא היה מיקריקון ביהודה בהרוגי המלחמה. מהרוגי המלחמה ואילך, יש בה מיקריקון. כיצד, לקח מסיקריקון וחזר ולקח מבעל הבית, מקחו בטל. מבעל הבית וחזר ולקח מסיקריקון, מקחו קיים. לקח מן האישה ולקח מן הבעל, מקחו בטל. מן האישה וחזר ולקח מן האישה, מקחו קיים. זו משנה ראשונה. בית דין של אחריהם אמרו, הלוקח נותן לבעלים רביע.

פרק ה א הנזקין שמין להם בעדית, ובעל חוב בבינונית, וכתבת אשה בזבורית. רבי מאיר אומר, אף כתבת אשה בבינונית: ב אין נקרעין מנכסים משעבדים במקום שיש נכסים בני חורין, ואפילו הן זבורית. אין נקרעין מנכסי יתומים, אלא מן הזבורית: ג אין מוציאין לאכילת פרות ולשבח קרקעות ולמזון האשה והבנות מנכסים משעבדים, מפני תקון העולם. והמוצא מציאה, לא ישבע, מפני תקון העולם: ד יתומים שסמכו אצל בעל הבית אם שמנה להן אביהן אפוטרופוס, חייב לעשר פרותיהן. אפוטרופוס שמנהו אבי יתומים, ישבע. מנהו בית דין, לא ישבע, אבא שאול אומר, חלוף הדברים. המטמא והמדמע והמנסך בשוגג, פטור. במזיד, חייב. הכהנים שנפלו במקדש מזידין, חייבין: ה העיד רבי יוחנן בן גודגדה על החרשת שהשיאה אביה יוצאה בגט. ועל קטנה בת ישראל שנשאת לכהן, שאוכלת בתרומה. ואם מתה, בעלה יורשה. ועל המרישׁ הגזול שבעבו בבירה, שיטול את דמיו, מפני תקנת השבים. ועל החטאת הגזולה שלא נודעה לרבים, שהיא מכפרת. מפני תקון המזבח: ו לא היה מיקריקון ביהודה בהרוגי המלחמה. מהרוגי המלחמה ואילך, יש בה מיקריקון. כיצד, לקח מסיקריקון וחזר ולקח מבעל הבית, מקחו בטל. מבעל הבית וחזר ולקח מסיקריקון, מקחו קיים. לקח מן האישה ולקח מן הבעל, מקחו בטל. מן האישה וחזר ולקח מן האישה, מקחו קיים. זו משנה ראשונה. בית דין של אחריהם אמרו, הלוקח נותן לבעלים רביע.

מצריכו לקעקע הבירה, ימנע מלעשות תשובה. **ועל החטאת הגזולה שלא נודעה לרבים** שהיא גזולה, תקנו **שהיא מכפרת** אף על פי שיאוש לבד לא קני, אין צריך הנגזל לחביא אחרת **מפני תקון המזבח** שלא יהיו הבנים עצבים שאכלו חלין שנשתחטו בזבורה, ונמצא מזבח בטל, שימנעו מלעבוד בעזרה. אבל נודעה לרבים, צריך לחביא אחרת, דמלתא דלא שכיחה הוא נשיגיה בלבד, ולא תקנו רבנן שיכפר. וכתב רש"י דכל משנה זאת נשנית משום שני תקנות שתקנו חכמים, תקנות השבים ותקנת המזבח. שלא גזרו גזר טיטום על שראל בשעת המלחמה, בראשונה אמר א) מי שלא יהרג ישראל לכל היכא דמשכח ליה. "יהרגו אותו: ב) מי שיהרג ישא קרקע שלא יהרגו אותו. **1) לא** היה דין **מיקריקון,** מלשון אף קרקע שלא יהרגו אותו. **ביהודה,** כלומר לא דנו דין גוזל קרקע ביהודה. **בהרוגי המלחמה** במלחמת טיטוס שהיתה בירושלים ביהודה. בשעה שהיתה בזבורה הקרה על ישראל להרג, שמפני פחד שיהרגו אותן גמרו לתקנות קנין גמור, הלוקח מהן אין צריך לקח מבעל הבית, **מהרוגי המלחמה ואילך,** דהיינו משעת גזרה ג', שלא היו הורגין, לא גמר המקנה, והיו אומרים שיקח עכשיו ואחר כך יתבענו בבית דין. **יש בה** דין **מיקריקון, כיצד** דינו **לקח שדה מסיקריקון וחזר ולקח מבעל הבית, מקחו בטל,** דאמרינן מיראה מכר, אי מצי השתי נח לי לדין עמו, ולכך הסכים, ומיירי בלקח בלא שכר, אבל אם לקח מבעל הבית וחזר ולקח מן **הסיקריקון, מקחו קיים. לקח מן האישה** קרקע מיחדת לאשה לכתבתה, וכן שאר נכסים שהכניסה לו, **וחזר ולקח מן הבעל, מקחו בטל,** דאומדא נחת רוח עשיתי לבעלי, שאם לא הייתי מכסימה היה בעלי אומר לי כנראה שעיניך נתת בגרושין מן אי במיתה. **ואם** מתחילה לקח **מן האשה וחזר ולקח מן האיש, מקחו קיים. זו משנה ראשונה.** אבל **בית דין בית אבי יתומים אמרו הלוקח נותן לבעלים רביע.** שכך שערו שהסיקריקון מוזיל רביע